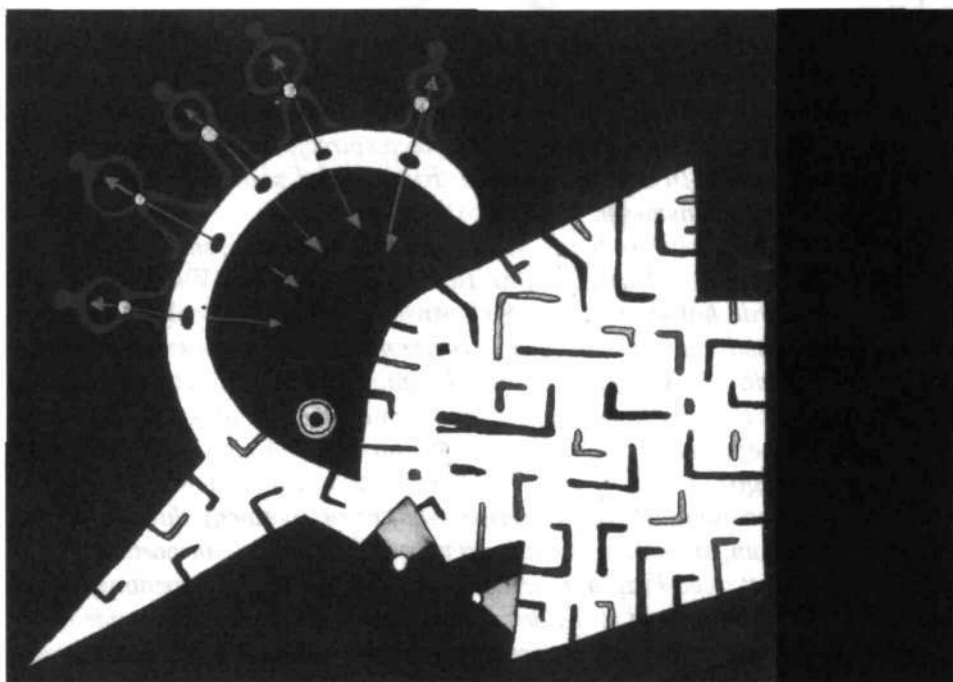

UVODNA BESEDA

Obljubljamo vam pot, ki je še niste prehodili. Srečanja, ki jih še niste doživeli. Spoznanja, o katerih ste mogoče sanjali, a ste čez dan nanje pozabili in zašli med drobne skrbi. Kje? Vprašujete. Na teh istih straneh. Kdaj? Odslej vsak mesec v vaši in naši že dolgo spoštovani reviji Sodobnost. Med drugim vas želimo spomniti, da sodobnost ne pomeni niti novo niti staro, ampak tisto, kar zmeraj traja in preprosto je. Doklej? Do konca dni.

Ne glejte proč, mislimo resno. Ne pustite se vendar zapeljati lažnemu videzu časa, ki vam ga ponujajo na uličnih vogalih. Preveč posvetno. In pogrošno. Ee nam tehnologija kaj omogoea, potem je to pritisk na knofek, s katerim vljudne podobe na ekranu zbršete. Napovedujemo vam skrivne poti po prostorih, ki niso uglašeni s tokovi zgodovine, niti ne z njihovimi 'motorji'. Sledi, ki ne vodijo naprej, niti ne nazaj, ampak prečno čez zgodovino, z vetrom v bok. Prosim, ne razumite napak, kot se v naši deželi poenostavljeno strogih ljudi rado dogaja; ne mislim reči, da se vračamo k tradiciji ali da napovedujemo na novo odkrite modrosti. Ne silimo proti toku, ampak prečno nanj. Takih, vidite, nikoli ni bilo veliko. Rezultat? Izstopili so iz časa in prostora, ki nam ga z lažnimi prevarami ponujajo na stojnicah, in stopili v večnost. V večnost, ki nima časa in je neskončna, hkrati pa pomeni pozabo – sebe in zgodovine. Od dobrega Platona vemo, da predvsem te druge.

Mojstri bi rekli: nekaj je imeti v glavi idejo ali zamisel, ki jo potem uresničimo, recimo pesem, sliko, hišo. Nekaj drugega pa pomeni s pametjo odkriti, da nekaj je.

V rubriki Prostori neskončnega želimo spregovoriti o ljudeh, ki svoje slave niso iskali v spomenikih. Kovali so jo v sebi, v učenih knjižnicah, med črkami, ob alkimijskih pečeh, na dolgih, prašnih, brezmejnih poteh od puščavskega Horasana do tesnih dolin v Pirenejih, od severnega smrečja do začaranih makij na sredozemskih otokih. In zvečer v gostilni. Rudnik si ti sam, tam začni kopati. Ne razumeš? Hm ... nasmešek. Pot ni kratka.

Spregovoriti vam želimo o tistih, ki so iskali modrost duha, skrivnost kamna, nežnost tkanine, toploto lesa in mahu. In tihega govorjenja. V šolah se o njih nismo učili, morda kakšen podatek. S slovenščino žal ni dosti boljše. Vsi poznamo nerodnost naših ljudi. Nekaj časa je teorija morala biti konsistentna; zdaj se mora dobro prodajati. Neka avstralska reka ima za naše ljudi isto vrednost kot Idrijca, Zilja ali Rižana. Nekaj namreč ne smemo pozabiti: prostori neskončnega so res brezmejni, vendar imajo smer. Ne modno, kot smo rekli malo prej, ampak tisto drugo.

Torej, o čem bo vsebina? Naj zadostuje nekaj imen: ni slučaj, da začnemo z velikim Hermesom, simbolnim prinašalcem modrosti, pisave in postave, fiktivnim avtorjem iz starega Egipta, ki je stoletja naduševal iskalce spoznanja in ljubezni. In jih še vedno navdušuje, da ne boste mislili. Prispevek ob predstavitvi načena nekatera vprašanja, za katera je morda prav, da so odprta. Nato si obeta mo srečevanja z arabskimi modreci od mističnega al-Gazalija do razumarskega Ibn Rušda. Pohod do Himalaje in počitek na strehi sveta. Poskusili bomo ugotoviti, kdo je bila kraljica iz Sabe. Po platonskih poteh bomo sledili tistemu, kar resnično je, in prišli do prijateljev, ki jih žal premalo poznamo: trezni Marsilio Ficino, čarovnjaški Agrippa, dobri Kepler.

Seveda, veliko je odvisno od sopotnikov. Ne pozabite, dragi Slovenci, naloge, ki vas čaka: gostoljubnost.

Igor Škamperle

